

אגרון

22.12.42

ב צ ה

(נפת ומסורת עבר)

אומרים שנוסד לפני כמאתים שנה. כן אומרים שכפר אל-בצח היה על חוף הים. והוכחות לכך? בסלעים מודבקים צדפים משעת הים. היום הכפר רחוק כשני ק"מ מהים.

מים:

מעין מים מדרום לכפר. המים מתרכבים בחורף ומתיבשים כימי אוקטובר נובמבר. את המים דולים גדלי. - מעין מים שני במערב הכפר במקום אל-מושירפה מים רבים. התושבים משקים ממנו כשלוש מאות דונם - את המים מעלים ע"י בתמות. בור רחוק מהכפר ק"מ אחד הנקרא באר כפר נביד. כדורם ישנם כ-180 בורות. רובם חדשים למי גשמים, אולם אינם מספקים. את הבתמות משקים ממעין אל-מושירפה או אחר. את הבתמות משקים ממעין אל-מושירפה או כפר נביד, או מביאים אותן לואדי אל-קרן.

חדרכים:

הפנימיות מרוצפות ע"י המועצה המקומית ומצבן טוב. למזרח יש כביש לאקרא ועד גבול א"י. כמערב כביש המוליך עד כביש חיפה כירות. מדרום דרך עד אל-כברי. מצפון הר אל מושקה, גבול הכללון. - אמצעי התחבורה: אוטובוס אחד - 4 מכוניות קטנות - סתי מכוניות משא. כולם שייכים לתושבי הכפר.

הבנינים:

רוב הבנינים אבן וטיטן האבן עתיקה, מן המערות העתיקות שבסביבה. רוב הגגות טיט ועץ; החדשים - בישון. הגדרות - תיל ברזל וקוצים ומעט צבר.

הואדיות:

מן הצפון ואדי אל-גראן; מדרום ואדי אל-כיר; ואדי אל-קרן מנציל בין אדמות תרשיחה - לאל-בצח.

חרבות:

מהצפון חורבת דיר שמש; מהמזרח חורבת מעצוק. כדרום-מזרח חורבת האללה עתיקות, עד היום יש בהן בנינים עזובים.

בעלי חיים:

300 בקר; 1000 עז; 2000 עוף; 150 כבש.

הקרקעות:

24 אלף דונם, ההרית ומישור כולה מחולקת, חוץ מהר אל-מושקה. העמר אדום צהוב ולבן.

משעים:

זיתים, טרדסים, עצי פרי. הגידולים העקריים: זיתים, אפרדסיים, פלחה.

אסנדים

בעלי קרקע:

ליורסי עבד אל פתאח אל סעדי יש זיתים ומלחה. לרסול - אל חואם זיתים ופלחה. לעבד אל ספוח - זיתים. משפחות אלו גרות בעכו ומח-כירות את אדמתן לתושבי הכפר. - יש אדמות יער כתשעת אלפים דונם. שאר הקרקעות מחולקות בין 500 משפחות בכפר. - יסנן משפחות בלי קרקע. הן עובדות אצל אחרות או כמסחר. - לא מיתחו קרקע חדשה בשנים האחרונות. - ישנם 300 דונם בהשקאה, במקור אל-מושירפה; טרדסים, ירקות ופרות. - לא קיבלו אדמות מחממשלה.

אין כל קשרים לזקף.

מספר הנפשות בכפר - 2500, גברים בגיל 18-48 : כ-500.

./.

מספחת טנוט	מס' הנמסרות - 100	המנחיג * אמין אל-עיסה
מספחת אל-חורי	50 נפש	המנחיג סלים אל-חורי
" לידם וכולום	120 נפש	המנחיג חודר אל-אחמד
" אל-אשקר	60 נפש	המנחיג מובדח אל-ליוס
" כנעאן	35 נפש	המנחיג תושיק אל-כנעאן

המספחות

שלושה צעירים ממספחת חורי גמרו את חוק למודיעתם בשנה זו בצידון.

היחסים בין המספחות טובים, וכן היחסים עם הכפרים הסמוכים.

המרחתארים

1. יודיע אל-אזכח 11 שנה מרחתאר, אהוב על כולם.
2. חודר אל אחמד 7 שנים מרחתאר " " "
3. ג'בור אל-דבאג שנתים נתמנה עמי הממשלה בימי המרד, שני הראשונים אהובים, השלישי שגוא, הראשונים ברחו בימי המרד אז הממשלה מנתה את הסלישי, לכן התושבים סונאים אותו.

המועצה המקומית

היוארן סלים חורי. החברים: מובדח אל-ליוס, חליל יוסוף, אליאס אל-חורי; יוסוף מורתדה; מוחמד דרויש אל-עבדאללה. המועצה 8 מחברי מנתה עמי הממשלה.

יש בית ספר ממשלתי - 80 תלמידים. כן יש בית הספר ההלאומי התיכוני בו גם פנימיה. מלמד על כתה ב' תיכוני. בה 45 תלמידים בפנימיה ו-85 תלמידים אחרים מוסלמים ונוצרים. את ביהמ"ש חזה הקים לפני כשלושים שנה המושראן ח'א'אר. היה בייאם עדתי לקטולים, ובשנת 1927 קבל את החנהלה סלים עטאללה דיאב מכפר עין אבל שבלבנון, ואז נעשה ימ"שים הלאומי ולא עדתי. - המורים: דיב אסכבדר, סעיד מכפר יאסוף, אנרהים ברכאת כשאר כמפר נצחן סעיד עילבובי מ'טבריה; חברהים בולום מכפר יאסוף, תושיק עבדאללה דיאב מכפר ח' יוסוף גמרי מעלמה אל-שעה שבלבנון. צגואת אל-חורי מכפר נצח, בגלוי אינם נוטים לאף מפלגה, אולם לאמתו של דבר נוטים כולם למפלגת ח'אג' אמין - היות וכולם צעירים, יקנאם וקיצוניים.

בעלי מלאכה

חוצבים, בנאים, טנדלרים - 5. פחחים 2; טסגר אחד; שיחים 4; בהגים 10; מכונאים 2. ישנו רומא, יעקוב זגרב מחלבנון, נמצא במקום עשר שנים.

ישנן כששים חנויות ו-3 כתי בד העובדים כמוטורים, ו-5 כתי בד העובדים בכחמות; 11 כתי קמח. השאר חנויות מסחר הבעלים מתפרנסים מזה.

בשירות הממשלה; ישנם כ-15 מקידיים נמוכים; נמכס במשרה וברככת; רובם סמשים.

כ-15 משפחות עברו לחימה, עכו וישו לעבודה.

אין כתי ההארח.

את הנטים גובה המועצה המקומית מן התושבים, הכתים ובתי המלאכה ומחסר. כל זכר משלם 50 מאי לשנה. כל בית 200-50 מאי לשנה. וכן המועצה המקומית הוציאה עד היום 60 רשיונות לחנויות, כתי-בד, כתי קמח וכתי טרוח.

קרובים מכוכדים; בקונטוליה הכריטיית במקצרים מקיד אחי מבצח שמו ג'ורג' יונאן. עוד מקיד ג'ריוס מריות גזבר - בעכו.

אין קשרים עם היהודים.

יש מסגד עם שמש, אך אין חזן ומסיף. - יש שתי כנסיות, אחת לאורתודוקסים ובראשה הכומר אבו יאכים צאלח. ואחת לקתולים ובראשה הכומר ג'ורג' ביטאר. ישנם כ-200 איש בכוחות הבטחון, מהם נוטרים בשדה ואזורים החדש שעיי בצח התצטו כ-40 איש לצבא, מהם 4 שבויים בגרמניה.

אין שומר בכפר.

היה מס עם הממשלה טובים היום.

רוב התושבים חייבים כספים. לווים איש מרעהו ברבית של 20-30 מאי לחודש על כל יריח אחת.

הכפר בצח ספורטס בהברחת סחורות, ואנשים בחיותו על הגבול של הלבנון. ההברחה בעשית מעל להר אל-סוסקה.

הכפר לא היה פעיל במאורעות. מבניו לא היו בכנוטיות.

בימי המרד התפוצץ מוקש בדרך לבצח. נהרגו קצין ושני חיילים אנגליים. כתגובה לכך נכנסה פלוגת חיילים לכפר וירו על התושבים. נהרגו 1 מיכאיל עודה - רכאד ליום - שוקרי ליום - יוסף יונאן - תומיק אל-ג'מל - אחמד אל-ג'מל ושניים זרים. הטירו ריסיסים הרגו שנים מאנשי הכפר. סעיד אל-ג'מל אחמד אל-כנעאן. נאשמו בריגול לממשלה. בראשית המרד הרשו המורדים את סרג'נש המטטרה רשיד שאכר.

הממשלה עצרה מטפר אנשים מן הכפר ולאחר שבוע שוחררו. לא היו משפטים על תושבי הכפר.

לא הוחרם נשק. כמות הנשק המצויה בכפר היום - לא ידועה.

לאחר התפוצצות המוקש בדרך החיילים הנאל - הרם הצבא 4 חנויות והיו נזקים לחמשים בית. הנוק נאמד בארבעת אלפים לאי. המטטרה הטילה קנס של 300 לאי על נתקם את גדר התיל האבאית. התושבים שלמו אז חלק ואת השאר טרם גבתה הממשלה.

אין גולים או סטרוזין.

כמספר בצח נוסדה בשנת 1933 אגודה קואופרטיבית בקרן של 1400 לאי - מטפר החברים 150 המזכיר ג'בראן אל-אזוח.

במאורעות:

נהרגו:

נזקים:

ח ע ר ה :